

Samir ORUCOV

BEYNƏLXALQ LAYİHƏLƏR AZƏRBAYCAN TELEVİZİYA MƏKANINDA - "MİLYONÇU", "ZƏİF BƏND", "SƏS"

РЕЗЮМЕ

Трансляция в телевидение международных проектов осуществляется с помощью специальных лицензий. В данной статье отображаются исследования в правилах, условиях трансляции, место и роль в телевидении таких международных проектах как интеллектуальные игры "Слабое звено" и "Кто хочет стать миллионером?" и музыкальное конкурсы "Голос".

Ключевые слова: международные проекты, лицензия, Кто хочет стать миллионером?, Слабое Звено, Голос

15.	100.000.000 AZM	20000 AZN
14.	50.000.000 AZM	10000 AZN
13.	25.000.000 AZM	5000AZN
12.	12.500.000 AZM	2500 AZN
11.	6.400.000 AZM	1280 AZN
10.	3.200.000 AZM	640 AZN
9.	1.600.000 AZM	320 AZN
8.	800.000 AZM	160 AZN
7.	400.000 AZM	80 AZN
6.	200.000 AZM	40AZN
5.	100.000 AZM	20 AZN
4.	50.000 AZM	10 AZN
3.	30.000 AZM	6 AZN
2.	20.000 AZM	4 AZN
1.	10.000 AZM	2 AZN

Cədvəl 1

SUMMARY

Broadcasting of international projects in television is possible with special license. This article highlights research in rules, broadcasting conditions, the place and role in television of such international projects as intellectual games "Weak Link" and "Who Wants to Be a Millionaire?" and the music contest "The Voice".

Key words:

International project, license, Who wants to be a millionaire?, Weakest Link, The Voice

Azərbaycan televiziya məkanında biri-birindən maraqlı və rəngarəng proqramlara rast gəlinir. Onlardan bəzilərinin müəyyən səbəblərdən yayımı dayandırılrsa da, uğurlu layihələr fəaliyyətini davam etdirir. Elə bu fikir də bəzi məqamlara diqqətlə yanaşmanı zəruri edir. Uğurlu layihənin seçimində birinci mərhələ layihənin yazılı şəkildə əksidir. Ancaq kağız üzərindəki fikirlər televiziya yayımı üçün bir o qədər də əhəmiyyətli olmaya bilər. Dünyanın "paper format" adlandığı bu fikirlər studiyanın hazırlanması, əfir vaxtı hər hansı qüsurların və ya problemlərin ortaya çıxmasını nəzərə almadığı halda bu formatlar sadəcə kağızdır. Hər hansı ideyanın uğurlu olması üçün kağızlarla deyil, görüntü ilə işləmək lazımdır. Studiya ilə razılaşma, texniki hazırlıq, dekor tərtibatı və s. Bu zaman görülməli işin təsviri, effektivlik dərəcəsi həm göz önündə olacaq, həm də daha inandırıcı təsir bağışlayacaq. Hər hansı televiziya kanalına elə layihələr təqdim oluna bilər ki, bunu peşəkar insan belə anlamaq üçün müxtəlif suallar vermək məcburiyyətində qalsın. Əgər televiziya işçisi bunu anlamaqda çətinlik çəkərsə, bir təməlinin sevməyini necə gözləmək olar? Dünya televiziya təcrübəsində yeni layihələr, ideyalar üçün sabit qayda formalaşdır. Əgər layihəni 1 cümlə ilə konkret ifadə etmək mümkündürsə, deməli bu əsl layihədir. Məsələn, "Milyonçu" oyunu 20000 AZN mükafatı olan, iştirakçıların suallara doğru cavab verdikcə uduş qazandığı və 3 müxtəlif köməkdən istifadə edə bildikləri intellektual verilişdir. Elə bu format da "Milyonçu"nu dünyanın ən yaxşı televiziya proqramlarından birinə çevirib. Buna görə də ən sadə format ən yaxşı formatdır deyə bilərik. "Milyonçu"nun təmsalında müxtəlif beynəlxalq statuslu layihələr var ki, onlar bir çox dünya ölkələrində yayımlanıb və ən əsası böyük təməlin kütlesinin rəğbətini qazanıb.

"Milyonçu" - İngiltərənin "Who wants to be a millionaire?" verilişinin Azərbaycan dilində olan versiyasıdır. "Milyonçu" oyunu "Who wants to be a millionaire?" adı ilə İngiltərədə yaranıb (10). Bu proqram ilk dəfə 1998-ci il sentyabr ayının 4-də əfirə gedib. Oyunun aparıcısı məşhur şoumen Kris Terent təyin edilib. Sonralar müxtəlif adlarla digər ölkələrin televiziya kanallarında yayımlanmağa başlayıb. Türkiyədə ilk dəfə "Show TV", daha sonra "Kanal D", hal hazırda isə "ATV" telekanalında yayımlanıb. 2 avqust 2011-ci il tarixindən əvvəlcə Kənan Işık, 2014-2017-ci illərdə Şəhçək Yöntəm, indi isə Murat Yıldırım tərəfindən təqdim olunmaqdadır (8).

Yarışmanın ilkin versiyası ilə buğünki arasında müəyyən dəyişiklər var. Məsələn, ilk variantda vaxt baxımdan suallar arasında heç bir fərq olmadığı halda, yeni yayımda 1-ci və 2-ci suallarda 15 saniyə 3,4,5,6, və 7-ci suallarda 45 saniyə olub. Həmçinin sualların sayı da 15-dən 12-ə endirilib (5).

Azərbaycanda isə "Milyonçu" proqramı "Media holding"-in tərkibində, "Lider" kanalında 2002-ci ilin avqustun 9-da əfirə çıxıb. Oyunda sualın

çətinlik dərəcəsinə müvafiq olaraq müəyyən məbləğdə pul mükafatı qazanılır. Qazanılan məbləğ pul ağacında göstərilir (cədvəl 1).

İtirilməyən məbləğ qazanılana qədər hər hansı səhv cavab iştirakçının oyunu əliboş tərk etməsi deməkdir. Hər oyunçuya 15 sual verilir və onların 3 köməyi var: “50/50-yə”, “dosta zəng” və “auditoriyanın köməyi”. Studiyada tamaşaçılar, yarışmada iştirak edəcək olan oyunçular və aparıcı olur. Tamaşaçılar səhnəni əhatə edəcək bir tam dairə formasında əyləşir. Qədim Roma və Yunan amfiteatrlarında olduğu kimi “arena” tipli səhnənin ətrafında oturan tamaşaçılar yarışmanın gedişini çox rahatlıqla izləyə bilər. Səhnə tərtibatı tamaşaçıların aparıcını, oyunçunu və onların əyləşdikləri yeri görməyə xidmət edir. Hər kəsin diqqət mərkəzində olan səhnədə, namizədlər arasındakı “barmaq ucu” rəqabəti nəticəsində oynayaacaq şəxs müəyyənləşir. Suallara keçməzdən əvvəl oyunçudan kiminlə gəldiyi soruşulur və ekranda onun yaxınlığı göstərilir. Tamaşaçılar da yarışmada önəmli rol oynayır, çünki doğru cavablar zamanı onların alqışı oyunçunu daha çox motivasiya edir. Onların rolu təkcə bununla bitmir. Tamaşaçılar həm də yarışmaçı auditoriyasının köməyindən istifadə haqqını işlətdikdə doğru cavabın müəyyənləşdirildiyi statistikada iştirak edirlər. Sual verildikdə və cavab alındıqda isə onların əyləşdiyi hissə qaranlıq olur və bir növ yarışmanın diqqətinin yayınlanmasına xidmət edir. Studiyada tək səhnə var və arxa səhnə yoxdur. Yalnız televiziya izləyicilərinin qarşısında aparıcının gəldiyi qapı var. Veriliş də elə buradan başlayır. Aparıcı işıqlandırılmış qapının önündə, üzü kameraya qarşı, iştirak edə biləcək namizədlərin tam ortasında proqramın başladığını elan edir. Bu yarışmada əsas məqsəd qalibiyyət olduğu üçün, izləyicinin diqqət mərkəzində oyunçu və aparıcı dayanır. Əsas kamera onların 2-ni çəkərkən, yan kameralar tamaşaçıları, onların reaksiyalarını efirə verir. İşıq aparıcı və oyunçunun üzərində mərkəzləşdirilir. İlk 5 sualda qırmızı işıqdan tamaşaçılar görünür. Növbəti 5 sualda qırmızı işıq mavi işıqla əvəz olunur və tamaşaçılar mavi işığın arxasında görünür. Sonuncu 5 sualda isə oyunçu və aparıcının arxa planı qaranlıqlaşdırılır və tamaşaçılar görünür. Yarışmaçı başı üzərindəki mavi spotlar vasitəsilə işıqlandırılır və hər detalın görünməsinə təmin edən işıqları musiqi ilə bərabər sürətlə hərəkət edən uzun işıqlar əvəz edir.

Oyunçuya verilən sual ekranın aşağı hissəsində göstərilir. Seçilən variant sarı rəngdə əks olunur. Əgər cavab doğru olarsa, musiqi səsi və güclü alqışlarla yaşıl rəng yanib sönmür, yalnız olarsa “donq” səsiylə, düzgün cavabda eyni rəngdə işıq yanır. Qazanılacaq məbləğin miqdarı artdıqca, doğru cavabın ekrana gəlməsi vaxtı da uzanır. Aparıcı tünd rəngdə klassik geyimi ilə daha ciddi bir görüntü yaradır, oyunçu isə adətən gündəlik, sıradan bir geyimlə səhnəyə çıxır. Vaxt məhdudiyəti olmadığı üçün həyəcan az, proqram monoton kimi görünsə də dekor, aparıcı, musiqi və

kamera effektləri sayəsində tam əksi baş verir. Qeyd edək ki, bütün bu sadalananlar müxtəlif ölkələrin tv ekranlarında eyni olmalıdır. Lisenziyalı verilişlərin əsas şərti də budur ki, ölkədən asılı olmayaraq heç bir detal dəyişdirilmir.

Azərbaycanda da veriliş eyni şərtlərlə yayımlanıb. Mövcud lisenziya qüvvədə olduğu vaxta qədər veriliş yayımda olub, müddət bitdikdən sonra yayım dayandırılıb.

Televiziya və radio yayımı haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun Xüsusi razılığın (lisenziyanın) qüvvəsinin müvəqqəti dayandırılması və xüsusi razılığın (lisenziyanın) qüvvəsinə xitam verilməsi haqqında 23-cü maddəsinin bəndlərində göstərilir.

23.2. Xüsusi razılığın (lisenziyanın) qüvvəsinə məhkəmənin qərarı ilə yalnız aşağıdakı hallarda xitam verilib:

23.2.1. xüsusi razılıq (lisenziya) yayımçının bilərəkdən təqdim etdiyi həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar əsasında alındıqda;

23.2.2. yayım xüsusi razılıq (lisenziya) alındıqdan sonra altı ay ərzində həyata keçirilmədikdə;

23.2.3. xüsusi razılığın (lisenziyanın) sahibinin müflisləşməsi məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qətnaməsi ilə təsdiq olunduqda;

23.2.4. teleradio yayımı texniki cəhətdən mümkün olmadıqda;

23.2.5. dövlət quruluşunu zorakılıqla devirməyə, dövlətin bütövlüyünə və ölkənin təhlükəsizliyinə qəsd etməyə, milli, irqi və dini ədavəti qızışdırmağa, kütləvi iğtişələr törətməyə və terrorizmə açıq çağırışlar teleradio yayımçısı tərəfindən müdafiə olunduqda və ya bu çağırışları səsləndirməyə bilərəkdən şərait yaradıldıqda;

23.2.6. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş digər hallarda (1).

Azərbaycanda yayım hüququ almış daha bir layihə “Zəif Bənd” oyunudur. Bu layihə veriliş kimi ilk dəfə 2000-ci il 14 avqust tarixində BBC İngiltərə telekanalında yayımlanmağa başlayıb. Müəllifi Anna Robinson adlı məşhur qadın aparıcı olan “Zəif Bənd” verilişi həm də intellektual oyundur. Əsas məqsəd əvvəlcədən biri-birini tanımayan 9 nəfərin suallara doğru cavab verərək və vaxtında “bank” deyərək 9 doğru cavabdan ibarət pul zəncirindəki məbləği bacardıqları qədər artırmaqdır. Aparıcının da dediyi kimi sonda yalnız bir nəfər buradan əlidlə gedir. İngiltərə versiyasında aparıcı ənənəvi olaraq – “Welcome, to the Weakest Link” ifadəsi ilə oyunun başlanmasını elan edir (4).

2001-2004-cü illərdə “Zəif Bənd” Almaniyanın “RTL” televiziyasında “Der Schwächste Fliegt” (7), 2001-2005-ci illərdə Rusiyanın “ORT” televiziyasında Mariya Kiselyovanın aparıcılığı ilə “Слабос Звено” (9), Türkiyədə Show TV-də Hülya Uğur Tanrıöver, 2015-ci ilin 21 iyul

tariixdən isə “TV8” kanalında Baybars Altuntaşın təqdimatında “En zəif halka” adı ilə yayımlanıb(7).

Beynəlxalq statuslu layihənin Azərbaycanda yayım hüququnu “Lider” televiziya alıb. İlk dəfə sözügedən kanal tərəfindən 2001-ci ildən yayımlanmağa başlayan verilmiş ilk aparıcısı Kamila Babayeva olub. Veriliş efirə çıxmadan əvvəl aparıcı 3 ay Londonda təcrübə keçib. Məqsəd verilişin əsas fiquru olan aparıcının üz cizgilərinin əslilə eyni olması olub. 2006-2011-ci illərdə “Lider TV” də veriliş dayandırılıb, 2011-ci ilin noyabrından yenidən həmin kanalda bərpə olunduqdan sonra Solmaz Süleymanlınun təqdimatında efirə gedib. Hər şənbə günü saat 18:00-da yayımlanan verilişin özünəməxsus auditoriya kütləsi olub. Digər ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da əvvəldə aparıcı bu ifadələri deyir:

““Zəif Bənd” oyununa xoş gəlmisiniz”. O adətən ciddi geyimdə olur, monoton davranır və bir az sərt olur. Tək bir studiyası olan və tamaşaçısı olmayan oyunda 9 nəfər iştirak edir. Əvvəlcə onlar bir otaqda oturlar və söhbət edirlər. Qaydalar açıqlandıqdan sonra iştirakçılar özləri haqqında qısa məlumat verir. İlk sual adı əlifba sırasına əsasən əvvəldə gələn iştirakçıya verilir. Hər növbəti turda 10 saniyə azalmaqla, ilk turda vaxt 3 dəqiqədir. 3 dəqiqə azalmağa başlayarkən sıra ilə hər oyunçuya 1 sual verilir və vaxt bitənə qədər bu davam edir. Raundun sonunda hər oyunçu müvafiq lövhəyə digər şəxslərdən birinin adını yazır. BBC2-də və Türkiyə-də adlar silinən bir taxtaya yazılarkən BBC1, BBC Prime və NBC-də rəqəmsal qələmlə bir ekrana yazılır. Bu vaxt ərzində yalnız izləyicilərin eşidə biləcəyi bir səs fonda statistik nəticələrə görə raundun ən zəif və güclü bəndini açıqlayır. Beləcə ər çox adı səslənənən şəxs həmin raundu tərk edir. Göstəricilərinə görə c yarışmanın güclü bəndi olsa belə, iştirakçıların seçimi əsasdır. Yarışmar tərk edən iştirakçı digər bir otaqda fikirlərini və iradlarını bildirir. Adlar heç-heçə olarsa, raundun ən güclü bəndi oyundan kənarlaşdırılacaq şəxsi müəyyən edir. Bu proses yarışmada 2 nəfər qalana qədər davam edir. Daha sonra onlar 90 saniyə ərzində maksimum məbləği banka qoymaq üçün suallara cavab verirlər. Qazananın məbləğinin 3 misli hesablanır və əvvəlki turlarda əldə olunan pullarla cəmlənir. Oyunda xallar mövcuddur(cədvəl 2). Bu zəncir ekranın sol kənarında göstərilir. Doğru cavab verildikcə məbləğ artır. Yalnız cavabda isə zəncir qırılır və qazananın bütün məbləğ itir. Hər bir iştirakçı “pas” və “bank” sözlərindən istifadə edə bilər. Belə ki, əgər oyunçu

1000
800
600
400
200
100
75
50
25
0

Cədvəl 2

6

suala doğru cavab verərsə, qazananın məbləğinin itirilməməsi üçün növbəti oyunçu bank deyir.

Bank demək istəyən şəxs sual verilməmiş bunu etməlidir. İştirakçı sualın cavabını bilmədiyi halda isə “pas” deyə bilər və nəticədə aparıcı doğru cavabı səsləndirir. Sonda isə aparıcı ““Zəif Bənd” oyununa baxdınız, bu sadəcə bir oyun idi. Hələlik” deyir(4).

Veriliş müxtəlif illərdə ABŞ, Türkiyə, Rumıniya, İspaniya, Meksika, İtaliya, Sloveniya, Fransa, Braziliya, Almaniya, Yaponiya, Çin, Yunanıstan, Şotlandiya, İrlandiya, Rusiya, Serbiya, Polşa və başqa dünya ölkələrinin televiziya kanallarında yayımlanıb(7). Azərbaycanda isə yayım 2014-cü ildə dayandırılıb. “Lider” televiziyaının mətbuat katibi Sədan Bünyadova bu barədə açıqlama verərkən, “Zəif Bənd”-in yayımının bərpasının nəzərdə tutulmadığını və gələcəkdə belə bir fikir olarsa, lisenziya alınmasının vacibliyini vurğulayıb. Çünki yayım üçün alınmış lisenziya artıq qüvvədə deyil.

Beynəlxalq layihələr sırasında olduğu üçün bütün ölkələrdə “Zəif Bəndin” də “Milyonçu” kimi yayımı şablon formada reallaşır. Lakin, buna baxmayaraq sualların tərtibatında hər iki verilişdə yayım hüququ alan ölkənin tarixinə, mədəniyyətinə və s. aid olan suallara da yer verilir.

Hollandiyanın “Talpa” International B.V. şirkətinə məxsus “The Voice” (“Səs”) layihəsi müxtəlif dünya ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda da yayım hüququ alıb. Ölkəmizdə bu layihənin lisenziyası Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri QSC-yə məxsusdur. Şounun ilk mövsümünün yayımına 2015-ci ildə başlanıb və aparıcısı Tural Əsədov olub. “Səs Azərbaycan” hər həftənin cümə günü Azərbaycan Televiziyaında yayımlanıb. Münsiflər heyətinə Azərbaycanın xalq artistləri Mubariz Tağıyev və Faiq Ağayev, əməkdar artistlər Manana Caparidze və Tünzalə Ağayeva daxil olub. Şou Dövlət Bayrağı Meydanı ərazisindəki Bakı Kristal Zalda keçirilib (6).

Bütün dünyada yayımlanan və məşhurlaşan “Səs” (The Voice) yarışmasında iştirak etmək istəyənlər www.thevoice.az saytı vasitəsi ilə qeydiyyatdan keçir. Səs Azərbaycan yarışmasının bir qrup nümayəndəsi müəyyən vaxt ərzində Qəbələ, Quba, Gəncə, Lənkəran, Sumqayıt, Şəki və başqa şəhərlərdə olub və xüsusi səsə, istedadla malik olan gəncləri seçiblər. Bu zaman ərzində 300 potensial iştirakçı qeydiyyatdan keçib. Ümumilikdə isə yarışmada iştirak etmək üçün arızə göndərənlərin sayı 1500-ü ötib. “Səs Azərbaycan” nəinki beynəlxalq layihənin bir elementidir, hətta elə ilk yarışdan Azərbaycanın sərhədlərini aşıb. Ukrayna, Hollandiya və Böyük Britaniya vətəndaşlarının “gözübağlı dinləmələrə” qatılması bunu sübut edir (6). “The Voice” - bütün dünyada vahid, unikal format olmaqla yanaşı, indiyə qədər televiziyalarda yayımlanan digər səs yarışmalarından köklü surətdə fərqlənir. Qaydalara əsasən 4 nəfərdən ibarət münsiflər heyəti “Gözübağlı” dinləmələr mərhələsində öz komandalarını formalaşdırmalıdır.

Münsiflər heyəti arxası səhnəyə doğru əyləşərək iştirakçıların vokal imkanlarını dəyərləndirib, onları seçir. Hər münsif öz komandasına yalnız 14 nəfər seçə bilər. “Gözübağlı dinləmələr”dən sonra iştirakçılar mübarizəsini “Rinq” və “Canlı efir”də davam etdirirlər. “Rinq” mərhələsində bir münsifin komandasında olan iştirakçılar həmin komandada olan rəqibi ilə səhnədə musiqili duela çıxır. Çıxışın yekununda münsif öz komandasından olan iki iştirakçıdan birinə növbəti mərhələdə çıxış etmək şansı verir. Bu mərhələnin sonunda “Canlı efir” mərhələsinə yalnız 32 iştirakçı keçir.

“Canlı efir” dörd bölümdən ibarətdir. Iştirakçıların müsabiqədəki taleyini münsiflərlə yanaşı tamaşaçıların verdiyi səsər də həll edir. İlk iki bölümün yekununda 32 iştirakçıdan yalnız 16 nəfər yarışmada iştirakını davam etdirmək hüququ qazanır. Beləliklə, hər münsifin komandasındakı iştirakçı sayı 2 dəfə azalır. Sonrakı iki bölümə də hər münsif daha bir iştirakçısını itirir. Təbii ki, bu da münsiflərin və tamaşaçıların səsverməsi nəticəsində bəlli olur. Nəticədə 4 canlı efir bölümündən sonra yalnız 8 iştirakçı yarımfinala keçmək hüququ qazanır. Yarımfinalda qalan səkkiz iştirakçı səhnədə hərəyə bir mahnı ifa edir. Canlı yayımlanan bütün çıxışların yekununda münsif və tamaşaçıların verdikləri səsərin nəticəsində 4 iştirakçı finala keçir.

Final mərhələsində 4 iştirakçı olur (hər münsifin komandasından bir nəfər). Iştirakçılar bu mərhələdə hərəyə iki mahnı ifa edirlər. Onlardan biri solo, digəri isə tabe olduğu münsiflə duet şəklində təqdim edilir. Canlı yayımdakı bu çıxışların sonunda tamaşaçı səsverməsi nəticəsində ən az səs toplayan iştirakçı yarışmanı tərk edir. Sonra qalan üç finalçı hərəsi ayrı-ayrılıqda səhnədə yekun mahnılarını təqdim edirlər. Bunun sonunda isə tamaşaçılara göndərdiyi səsərin müqabilində qalib müəyyənəlsin (6).

Yarışma başlamazdan öncə “Səs Azərbaycan”ın münsiflər heyətinin üzvləri maraqlı açıqlamalar veriblər. Tünzalə Ağayeva bu layihənin Azərbaycanda keçirilməsinin çox qürurverici hadisə olduğunu qeyd edib. “Mən çox şadam ki, bütün dünyada tanınan layihədə münsiflər heyəti kimi çıxış edirəm. İstedadlı gənclərin seçilməsində, onların üzə çıxarılmasında, tanınmasında həm həmkarlarımın, həm də mənim rolum olacağına görə çox şadam. İnanıram ki, doğurdan da səsi olan insanlar bu layihəyə qatılacaq, ümid edirəm ki, kim layiqdirsə o da qazanacaq. Layihənin adına uyğun olaraq güclü səsi olan, maraqlı, qeyri adi, istedadlı, yadda qalan olacaq insanlar axtarib onlar arasında seçim edəcəyik. Mənim seçəcəyim gənclər bu istedadla malik olmalıdır. Səs texnikası, səs tonu, rəngləri maraqlı olmalıdır. Hər cür səsə malik olan insan gələ bilər, yeni başlayan, təcrübəsi olmayan və eyni zamanda da təcrübəli insanlar müsabiqədə iştirak edə bilər. Səsin potensialına baxacam. Əgər bu səsdən güclü bir səs etmək olarsa bunu edəcəm. Mənim üçün səs, zəngin texnika çox önəmlidir” -deyə müğənni

bildirib. Digər münsif əməkdar artist Manana Caparidze isə yarışmanın böyük uğur qazanacağına inandığını deyib: “Mənə bu layihədə münsif kimi çıxış etməyi təklif edəndə böyük məmnuniyyətlə qəbul etdim. Bu layihədə istedadlı gənclər iştirak edəcək. Mən və mənim həmkarlarım gəncləri dəstəkləyəcəyik. Azərbaycanda heç kimə tanış olmayan gözəl ifaçılar tapsaq, bu, böyük qələbə olacaq. Mən vokalçı pedaqoq kimi öz bildiklərimi gənclərə öyrədəcəyəm. Birinci növbədə səsdir. Səsdən başqa iştirakçılarda xarizma olmalıdır. Səhnə mədəniyyəti də çox vacibdir” (6).

Ölkədə “Səs Azərbaycan” yarışması Azərbaycanın ilk beynəlxalq lisenziyalı musiqi yarışmasıdır. İlk dəfə 2010-cu ildə Niderlandda yayımlanan, sonradan isə bütün dünyada məşhurlaşan “The Voice” yarışması dünyanın 50-dən çox ölkəsində reytinglərdə birinci yerdə qararlaşaraq özünə əməlli-başlı prəstijşkar orduzu toplayıb. Layihənin daha bir özəlliyi - AzTV rəhbərliyi “Səs Azərbaycan”ın çəkilişini 200 nəfərə yaxın peşəkar və təcrübəli mütəxəssislərlə cəlb olunduğu beynəlxalq heyətə həvalə edib. AzTV-nin əməkdaşları isə bu cür layihələrdə işləmək təcrübəsini əldə etmək üçün çəkilişlərə cəlb olunublar. Qısa müddətdə layihə ölkə tamaşaçısında böyük maraq yarada bilib. Sosial şəbəkələr və internet də müsabiqənin cəmiyyətdə böyük maraqla izləyildiyini sübut edir. Məsələn, “Səs Azərbaycan”ın facebook səhifəsini izləyənlərin sayı 150 minə ötüb, bu səhifənin daimi abunələrinin sayı 60 mindir. Yarış başlayandan iştirakçıları youtube vasitəsilə izləyənlərin sayı isə milyonu ötüb. “Səs Azərbaycan”ın media ilə peşəkar səviyyədə çalışmağa üstünlük verməsi müsbət haldır. Layihənin sayında Inews.az, trend, day.az, milli.az, friday.az, baku.ws, oxu.az, life.az, primetime.az, urban, myvideo.az, video.az saytları media-tərəfdaşları kimi göstərilib. Təqdirəlayiqdir ki, bu media qurumları təmənnsiz və ödənişsiz şəkildə layihəyə informasiya dəstəyi göstərirlər. Həmin saytların reportyorları “Səs Azərbaycan”ın seçim turlarından başlayaraq bütün çəkilişləri yaxından izləyir və işıqlandırır (6).

İndiyə qədər “The Voice” dünyanın 50-dən çox ölkəsinin ən nüfuzlu telekanallarında nümayiş olunub və beynəlxalq musiqi aləminə yüzlərlə gözəl, mükəmməl səs və maraqlı performans bəxş edib. Milyonlarla tamaşaçı orduzu toplayan, izləmə rekordlarını quran bu məşhur layihədə bir-birindən maraqlı musiqi nömrələri təqdim olunur. Əvvəldən axıra həyəcanlı, emosional zəngin olan şouda tamaşaçılar könülləri fəth edəcək əsrəngiz səs sahiblərinin aşkara çıxarılması mərhələlərini dəqiqədəqiqə izləyə biləcəklər.

“The Voice” - “Səs” beynəlxalq müsabiqəsinin ölkəmizdə keçirilməsinin bir çox müsbət tərəfləri var. Bunlardan ən başlıcası isə odur ki, layihə istedadlı gənclərimizin Azərbaycanın hüdudlarından kənarında tanınması üçün geniş imkanlar açacaq.

ƏDƏBİYYAT

1. Teleradio yayımı haqqında Azərbaycan respublikasının qanunu Bakı, 25 iyun 2002-ci il № 345-IIQ
2. Gürkan, Önder (1994)-Quiz Shows and Turkish Television: A Study of Visual impact and Social Structure Bilkent Üniv.: Ankara
3. Kaplan, Yusuf (1992). Öykü-Anlatma ve Mit-Üretim Aracı Olarak Televizyon. İstanbul
4. McGrath, T. (2001). "You are the weakest link, goodbye." U.S. Catholic Magazine. July, 2001
5. "Who Wants to Be a Millionaire' Kicks Off Seventh Season by Introducing New Changes to the Game, Creating New Levels of Excitement, Emotional Drama and Heart-Pounding Tension for Both Viewers and Contestants". The Futon Critic. 18 August 2008.
6. <http://www.aztv.az/readnews.php?lang=az&id=22704>
7. https://az.wikipedia.org/wiki/Z%C9%99if_B%C9%99nd
8. <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/televizyon/kim-milyoner-olmak-istere-surpriz-isim-40332633>
9. <http://gameshows.ru/forum/slaboe-zveno-f15.html>
10. <http://www.thefutoncritic.com/news.aspx?id=20080818abc04>